

رابطه امید و تعهد ورزشی با رضایت ورزشی دانشجویان پسر شرکت کننده در

دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسردانشگاههای علوم پزشکی کشور

لهمان کشاورز^۱، ابوالفضل فراهانی^۲، فربیا آقا ملازرندی^۳

* ۱. دانشیار گروه تربیت بدنی دانشگاه پیام نور

۲. استاد گروه تربیت بدنی دانشگاه پیام نور

۳. کارشناس ارشد تربیت بدنی دانشگاه پیام نور

تاریخ پذیرش: ۹۳/۰۹/۱۰

تاریخ دریافت: ۹۳/۰۵/۲۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه امید و تعهد ورزشی با رضایت ورزشی دانشجویان ورزشکار پسر شرکت کننده در دهمین المپیاد ورزشی دانشگاههای علوم پزشکی کشور بود. جامعه آماری تحقیق شامل ۱۰۰۱ دانشجوی ورزشکار پسر شرکت کننده در مسابقات بود که بر اساس جدول مورگان ۲۷۸ آزمودنی به طور تصادفی طبقه‌ای برای نمونه تحقیق انتخاب شدند. برای دست‌یابی به اهداف تحقیق از پرسشنامه‌های سنجش امید، تعهد ورزشی و رضایت ورزشی استفاده شد که روایی آنها به تایید متخصصین رسید و پایایی آنها در یک مطالعه مقدماتی به ترتیب ۰/۷۶ و ۰/۷۹ و ۰/۷۴ محسوبه شد. برای تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی از جمله کلموگروف اسمیرنف، آزمون تی تک گروهی، رگرسیون خطی و چندگانه استفاده گردید. نتایج حاکی از ارتباط بین امید با تعهد و رضایت ورزشی دانشجویان بود. دیگر یافته‌ها نشان داد که بین امید و رضایت ورزشی دانشجویان از طریق تعهد ورزشی ارتباط معناداری وجود دارد. همچنین امید و تعهد ورزشی عامل پیش‌بینی کننده رضایت ورزشی به شمار می‌روند. با توجه به ارتباط امید، تعهد و رضایت دانشجویان دانشگاههای علوم پزشکی و نقش مثبت دانشجویان پس از فراغت از تحصیل در سلامت افراد جامعه، برگزاری فعالیت‌های مختلف از جمله رویدادهای ورزشی در دوران تحصیل برای تقویت میزان امید، تعهد و رضایت دانشجویان ضروری به نظر می‌رسد.

واژگان کلیدی: امید، تعهد ورزشی، رضایت ورزشی، دانشجو، المپیاد ورزشی

مقدمه

امروزه حوزه روانشناسی با تکیه بر توانمندی‌ها و فضایل انسانی مانند نشاط، تاب آوری، تعهد، خوش بینی، امید، رضایت وغیره رویکرد مثبت نگری را ترویج می کند. با ظهور روانشناسی مثبت نگر و طرح نظریه امید مداخلات آموزشی و پژوهشی و درمانی متعددی برای بررسی و اثبات تاثیر آن بر ابعاد و ویژگی‌های مثبت دیگر صورت گرفته است (۱).

از آنجا که سلامتی به ویژه سلامت روان بستگی Tam به سلامتی جسم دارد، لذا واژرتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی وعلوم، تحقیقات و فناوری همگام با سیاستهای کلان تامین سلامت و رفاه روانی در صدد ترویج سلامت از طریق راهکارهای متعدد می باشند. در این راستا ورزش و فعالیتهای ورزشی از جمله تدبیری هستند که برای این منظور در دانشگاه‌ها رواج پیدا کرده و بر استمرار آن تاکید فراوان شده است. به همین منظور المپیادهای ورزشی دانشجویی به عنوان یکی از ابزارهای مهم تامین سلامت جسمانی و ایجاد نشاط در بین دانشجویان برگزار می شود. با این وجود به نظر می رسد تامین سلامت با تعهدی که دانشجویان درقبال رشته ورزشی و هم تیمی‌های خود احساس می کنند و میزان رضایتی که از شرکت در فعالیت ورزشی دارند و امید به نتیجه مسابقات، ارتباط داشته باشد. از سویی دیگر نشاط فردی، رابطه تنگاتنگی با فعالیت‌های جمعی و مشارکت جمعی دارد. در واقع نشاط فردی در خلاء چندان دوام نداشته و در بستر اجتماعی معنا پیدا می کند. از طرفی، نشاط و شادکامی، مفهومی شناختی- انگیزشی است که مبنای تامین آن نیز علی القائد می باید شناختی- انگیزشی باشد. در این رابطه امید از جمله مقاومی است که به اثبات رسیده و مبنای شناختی- انگیزشی دارد (۲).

با این حال، به نظر می رسد سازه امید، بتواند از طریق متغیرهای تعهد و رضایت ورزشی بر عملکرد ورزشی اثرگذار باشد. به همین دلیل این سوال مطرح می شود که آیا امید قادر است تعهد ورزشی و رضایت ورزشکاران را پیش‌بینی کند. در این رابطه یافته‌های همتی نژاد و دانش سانی (۲۰۱۲) نشان داد بازیکنان واترپلو دارای عملکرد بالا و مطلوب نسبت به بازیکنانی که دارای عملکرد متوسط و ضعیف می باشند، از سطح تعهد ورزشی بالاتری برخوردار هستند. همچنین یافته‌های پژوهش موید ارتباط عمیق ورزش و تعهد می باشد (۳). نتایج پژوهش احسانی و همکاران (۲۰۱۲) نشان داد که قدرت مریبان پیش‌بینی کننده رضایتمندی ورزشکاران است (۴). پژوهش ناسیمنتو^۱ و همکاران (۲۰۱۱) بیانگر این است که تیم‌هایی که رضایت ورزشی بالایی داشتند، با انسجام تیمی بالایی همراه بودند (۵). نظرودین^۲ (۲۰۰۹) در

1 -Nascimento

2 -Nazarudin

تحقیقی روی سبک‌های رهبری مریبان و رضایتمندی ورزشکاران تیم‌های بسکتبال دانشگاهی مالزی دریافت که از بین ۱۵ خردۀ مقیاس رضایتمندی ورزشکاران، چهار عامل انسجام تیمی، آموزش و تمرین، مشارکت اجتماعی و مشارکت فردی در تیم در اولویت قرار دارند^(۶). اوماند^۱ (۲۰۰۵) در بررسی اولویت ابعاد رضایتمندی ۱۲۰ دانشجوی ورزشکار دریافت آموزش، تمرین و عملکرد تیمی در رضایتمندی ورزشکاران بسیار مهم است^(۷). مطالعه سویر^۲ (۲۰۱۲) موید این است، امید که بخشی از هیجان مثبت محسوب می‌شود با رضایت ورزشی در بین ورزشکاران نخبه رابطه دارد^(۸). مطالعه آندریو^۳ (۲۰۰۴) نشان داد در بین ورزشکاران تنیس بین تعهد ورزشی و رضایت ورزشی رابطه وجود دارد^(۹). پژوهش کشاورزی و آریاپوران (۱۳۸۸) نشان داد که که بین ابهام نقش در دفاع با رضایت از عملکرد شخصی، رضایت از عملکرد تیمی و رضایت از انسجام تیمی و بین ابهام در حمله با رضایت از عملکرد تیمی و رضایت از انسجام تیمی همبستگی معکوس و معنادار وجوددارد. اما بین ابهام در حمله و رضایت از عملکرد شخصی همبستگی معناداری بدست نیامد^(۱۰). جرעה نوش (۱۳۸۶) در بررسی اولویت ابعاد رضایتمندی ورزشکاران نشان داد که از میان ۱۵ خردۀ مقیاس پرسشنامۀ رضایتمندی ورزشکار، چهار عامل رفتار و تعامل مریب، مشارکت ورزشکار در تیم، استراتژی تیم و عملکرد فردی ورزشکار مهم ترین منابع افزایش رضایتمندی ورزشکاران است^(۱۱). در همین راستا پژوهش شیرمحمدی و همکاران (۱۳۸۹) نشان داد که بین بعد امیدواری و رضایت ورزشی رابطه مثبت و معنادار وجوددارد^(۱۲). پژوهش پورسلطانی زرنده و همکاران (۱۳۸۹) نشان داد بین انگیزش و تعهد داوطلبان زن و مرد رابطه معناداری وجود دارد^(۱۳). مطالعه ای که ریمر و چلادرای^۴ (۲۰۰۱) در بین دانشجویان ورزشکار دانشگاه‌های کانادا انجام دادند به این نتیجه دست یافتند که تعهد ورزشی پیش بینی کننده رضایت ورزشی دانشجویان ورزشکار است^(۱۴). نتایج پژوهش شاکری نیا (۱۳۹۱) نشان داد که امیدواری و حمایت اجتماعی سالمدان پیش بینی کننده مثبت سلامت عمومی آنها است^(۱۵). نادری و حسینی (۱۳۸۹) نیز در پژوهشی تحت عنوان رابطه امید به زندگی و سرخختی روانشناختی در دانشجویان دختر و پسر دانشگاه نشان دادند که بین امید به زندگی و بعد تعهد از سرخختی روانشناختی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد^(۱۶). یافته‌های حمید (۱۳۸۹) در پژوهشی مبین این است بین رضایت از زندگی و امید دانشآموzan دختر پیش‌دانشگاهی ارتباط مثبت معناداری وجود دارد^(۱۷).

1 - Aumann

2 - Soyer

3 - Andrew

4 - Riemer and Chelladurai

به طور کلی از آنجا که دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی اغلب در رشته‌های مرتبط با حوزه پزشکی در حال تحصیل بوده و بعد از فراغت تحصیل در این حوزه به فعالیت خواهند پرداخت و وظیفه آنها حفظ و تامین سلامت جسمی بیمارانی است که به دلایل مختلف دچار بیماری شده و درمان آن‌ها نیاز به صبر و شکیبایی و تحمل، رضایت و امید پزشکان، پرستاران و مدیران بیمارستان‌ها و درمانگاه‌های پزشکی دارد، لذا ضروری است قبل از ورود دانشجویان حوزه پزشکی به محیط کار میزان امید، رضایت و تعهد و نحوه ارتباط بین آن‌ها که به دلیل حساسیت شغل آن‌ها از طرق مختلف که یکی از آن‌ها رویدادهای ورزشی می‌باشد، شناسایی و راهکارهای لازم برای تقویت آن‌ها ارایه شود. اما آنچه بارز است، تحقیقات محدودی در زمینه تعهد ورزشی و رابطه آن با رضایت از رشته ورزشی و امید به کسب موفقیت در مسابقات ورزشی به ویژه در کشور ایران انجام شده است. از این‌رو تحقیق حاضر درصد است به بررسی و مقایسه میزان امید دانشجویان ورزشکار در رشته‌های انفرادی دهمین المپیاد ورزشی با رضایت ورزشی و میزان تعهد ورزشکاران بپردازد و در آخر به این سؤال پاسخ دهد که چه رابطه‌ای بین میزان امید، تعهد ورزشی و رضایت ورزشی دانشجویان پسر شرکت کننده در رشته‌های ورزشی انفرادی دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسر دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور وجود دارد؟

روش پژوهش

تحقیق حاضر از نوع توصیفی^۰ همبستگی است. اطلاعات مورد نیاز برای ادبیات نظری تحقیق به روش کتابخانه‌ای و اطلاعات مورد نیاز برای تحلیل از طریق ابزار پرسشنامه به روش میدانی گردآوری شد. جامعه آماری پژوهش شامل ۱۰۰۱ دانشجوی ورزشکار پسر شرکت کننده در رشته‌های انفرادی دهمین المپیاد ورزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور بود که در شهریور ۱۳۹۱ در دانشگاه علوم پزشکی تهران برگزار گردید. شایان ذکر است دانشجویان در رشته‌های انفرادی تکواندو (۱۱۲ نفر)، کشتی (۱۷۳ نفر)، تنیس (۲۰ نفر)، بدمنیتون (۶۹ نفر)، تیراندازی (۱۱۹ نفر)، کاراته (۹۵ نفر)، دوومیدانی (۲۱۶ نفر)، شترنج (۴۴ نفر) و شنا (۱۰۲ نفر) در المپیاد حضور داشتند. حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان و به تعداد ۲۷۸ نفر تعیین گردید. روش نمونه گیری به روش تصادفی طبقه‌ای و تعداد نمونه‌ها از هر طبقه به شرح زیر بود.

تکواندو (۳۱ نفر)، کشتی (۴۸ نفر)، تنیس (۲۰ نفر)، بدمنیتون (۱۹ نفر)، تیراندازی (۳۳ نفر)، کاراته (۲۶ نفر)، دوومیدانی (۶۱ نفر)، شترنج (۱۲ نفر) و شنا (۲۸ نفر). برای جمع‌آوری

اطلاعات مورد نیاز از سه پرسشنامه استاندارد سنجش امید در حیطه سلامت و تندرستی، تعهد ورزشی و رضایت ورزشی استفاده شد.

الف- پرسشنامه سنجش امید (AHS) : پرسشنامه سنجش امید (اشنایدر^۲، ۱۹۹۴) دارای ۱۴

سؤال بود و از دو زیر مقیاس قدرت اراده و قدرت راهیابی تشکیل یافته است. نمره گذاری مقیاس سنجش امید در قالب مقیاس ۸ درجه ای ($1 = \text{قطعاً غلط الی} 8 = \text{قطعاً درست}$) صورت گرفت.

ب- پرسشنامه تعهد ورزشی^۳ (SCMS): پرسشنامه تعهد ورزشی توسط اسکالن، سیمونر،

کارنپتر، و کیلر^۴ (۱۹۹۳) ساخته شده است. این ابزار دارای ۱۴ سؤال است که چهار بعد تعهد

ورزشی، نشاط ورزشی ، الزامات ورزشی و بهره مندی از فرصت ها را مورد سنجش قرار می دهد.

نمره گذاری مقیاس مدل تعهد ورزشی در قالب مقیاس ۵ ارزشی لیکرت ($1 = \text{اصلًا الی} 5 = \text{خیلی زیاد}$) صورت می گیرد.

پ- پرسشنامه رضایت ورزشکار^۵ (ASQ): پرسشنامه رضایت ورزشکار توسط باریمر و

چلادورلی^۶ (۱۹۹۸) طراحی شده است و دارای ۲۵ گویه است. پرسشنامه رضایت ورزشکار

دارای چهار خرد مقیاس عملکرد ورزشی، رشد شخصی، عملکرد تیمی و آموزش و تعلیم است.

نمره گذاری پرسشنامه رضایت ورزشکار در قالب مقیاس ۵ ارزشی لیکرت ($1 = \text{اصلًا الی} 5 = \text{خیلی زیاد}$) صورت می گیرد.

روایی صوری و محتوایی هر سه پرسشنامه به تایید ۱۵ تن از متخصصین مدیریت ورزشی رسید

و پایایی آنها در یک آزمون مقدماتی با ۳۰ آزمودنی و آلفای کرونباخ به ترتیب 0.74 ، 0.76 و

0.79 محاسبه شد.

برای تحلیل داده ها از روش های آمار توصیفی مانند میانگین، انحراف معیار، فراوانی، درصد و

جدول توزیع فراوانی و روش های آماری استنباطی از جمله آزمون کولموگروف- اسمیرنف، تی

تک گروهی، رگرسیون خطی و رگرسیون چندگانه با کمک نرم افزار SPSS.V.17 استفاده شد.

1 - Adult Hope Scale (AHS)

2 - Snyder

3- Scanlan Commitment Model Scale (SCMS)

4 - Scanlan, Carpenter, Schmidt, Simons, Keeler

5 - Athlete Satisfaction Questionnaire (ASQ)

6- Barmer & Chelladurai

نتایج

یافته‌های توصیفی پژوهش نشان داد ۲۵/۵٪ دانشجویان شرکت کننده در رشته های ورزشی انفرادی دهمین المپیاد دانشجویی دانشگاههای علوم پزشکی کشور بین ۱۹-۲۱ سال، ۴/۴۹٪ بین ۲۲-۲۴ سال، ۷/۲۲٪ بین ۲۵-۲۷ سال، ۱/۱٪ بین ۲۸ سال سن داشتند. همچنین ۹/۸۸٪ دانشجویان مجرد و ۱/۱٪ آنها متاهل بودند. ۲/۴٪ در مقطع کارشناسی، ۵/۴۶٪ در مقطع کارشناسی ارشد و ۷/۴٪ در مقطع دکتری مشغول به تحصیل بودند. ۶/۵٪ دانشجویان ۱-۳ سال، ۶/۳۵٪ بین ۴-۶ سال، ۳/۸٪ بین ۷-۹ سال و ۵/۲٪، یا بیشتر از ۱۰ سال سابقه ورزشی دارند. ۵/۸۳٪ دانشجویان سابقه یک دوره حضور و ۵/۱۶٪ سابقه دو دوره حضور در المپیاد ورزشی را داشتند.

با توجه به این که مقدار معناداری آزمون کلموگروف اسمیرنف در هر سه پرسشنامه از ۰/۰۵ بیشتر بود (پرسشنامه سجش امید $p=0/184$ ، $Z=1/853$ ، پرسشنامه سنجش تعهد ورزشی $p=0/126$ ، $Z=1/471$ ، پرسشنامه رضایت ورزشی $p=0/171$ ، $Z=1/108$)، می‌توان استنباط کرد که توزیع داده‌های هر سه پرسشنامه طبیعی بوده و جهت انجام آزمون فرضیه‌ها از آزمون‌های پارامتریک استفاده شده است.

شایان ذکر است با توجه به این که در همه مدل‌های رگرسیونی مقدار دوربین واتسن در حدود ۲ محاسبه شد (مقدار دوربین واتسن بین ۱/۵-۲/۵ قرار داشت) لذا در همه موارد ناهمبسته بودن باقیمانده‌های خط رگرسیون برقرار بود. همچنین توزیع خطاهای در همه مدل‌ها طبیعی بود، لذا برای تحلیل پیش‌بینی متغیرها امکان بهره‌مندی از رگرسیون وجود داشت.

جدول ۱- نتایج آزمون تی تک‌گروهی برای سنجش سطح امید، تعهد ورزشی و رضایت ورزشی دانشجویان

متغیر	سطح معناداری آزمون	میانگین آزمون	مقدار انحراف استاندارد	t	df	
امید دانشجویان پسر	۵/۰۱۸	۴/۵	۱/۳۵	۶/۴۰۱	۲۷۷	$p<0/001$
تعهد ورزشی دانشجویان پسر	۳/۱۷	۳	۰/۶۲	۲/۶۶	۲۷۷	$p<0/001$
رضایت ورزشی دانشجویان پسر	۳/۲۵	۳	۰/۵۴	۷/۷۸	۲۷۷	$p<0/001$

نتایج جدول یک نشان می‌دهد با توجه به این که میانگین امتیاز امید (۵/۰۱۹) دانشجویان از مقدار آزمون (۴/۵) بیشتر بوده و سطح معناداری $0/001=p<0/005$ است، بنابراین تفاوت آماری معناداری بین میانگین امتیازات امید دانشجویان و مقدار آزمون وجود دارد. لذا می‌توان

استنباط کرد که امید دانشجویان بیشتر از حد متوسط بوده و در وضعیت مطلوب قراردارد. همچنین با توجه به این که میانگین امتیاز تعهد ورزشی $\alpha = 0.05$ کمتر از 0.01 است، بنابراین تفاوت آماری معناداری بین میانگین امتیازات تعهد ورزشی دانشجویان و مقدار آزمون وجود دارد. لذا می‌توان استنباط کرد که تعهد ورزشی دانشجویان بیشتر از حد متوسط بوده و در وضعیت مطلوب قرار دارد. در آخر با توجه به این که میانگین امتیازات رضایت ورزشی دانشجویان $\alpha = 0.05$ از مقدار آزمون 0.01 بیشتر بوده و سطح معناداری $1 - \alpha = 0.95$ است، بنابراین تفاوت آماری معناداری بین میانگین امتیازات رضایت ورزشی دانشجویان و مقدار آزمون وجود دارد. لذا می‌توان استنباط کرد که رضایت ورزشی دانشجویان بیشتر از حد متوسط بوده و در وضعیت مطلوب قرار دارد.

جدول ۲- رگرسیون خطی جهت پیش‌بینی تعهد ورزشی از روی امید دانشجویان پسر شرکت کننده در رشته های ورزشی انفرادی دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسردانشگاههای علوم پزشکی کشور

R^2	R	سطح میانگین معنی داری	F میزان	میانگین مجذورات	درجه آزادی	مجموع مجذورات	منبع تغییرات
۰/۱۲۴	۰/۳۵۲	۰/۰۰۱	۳۸/۹۶۸	۱۳/۱۵۷	۱	۱۳/۱۵۷	رگرسیون
				۰/۳۳۸	۲۷۶	۹۳/۱۸۹	باقیمانده
					۲۷۷	۱۰۶/۳۴۶	کل

با توجه به نتایج جدول ۲ و با استناد بر سطح معناداری $1 - \alpha = 0.95$ که کمتر از 0.01 است، می‌توان مطرح نمود که تغییرات تعهد ورزشی از طریق امید تبیین شده و ارتباط معناداری بین امید و تعهد ورزشی دانشجویان پسر وجود دارد.

جدول ۳- ضرایب رگرسیونی خطی جهت پیش‌بینی تعهد ورزشی از روی امید دانشجویان پسر شرکت کننده در رشته های ورزشی انفرادی دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسردانشگاههای علوم پزشکی کشور

متغیر ملک	متغیرهای پیش‌بینی کننده	میزان B	ضریب بتا	میزان t	سطح معناداری
تعهد ورزشی	امید	۰/۰۰۱	۶/۲۴۲	۰/۳۵۲	۰/۱۶۲

با توجه به نتایج جدول ۳ و ضرایب رگرسیونی t ، و سطح معناداری $1 - \alpha = 0.95$ که کمتر از 0.01 است، نتیجه گرفته می‌شود که امید قابلیت پیش‌بینی 35% تعهد ورزشی دانشجویان پسر را دارد.

جدول ۴- رگرسیون خطی جهت پیش‌بینی رضایت ورزشی از روی امید دانشجویان پسر شرکت کننده در رشته های ورزشی انفرادی دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسردانشگاههای علوم پزشکی کشور

R ²	R	سطح معناداری	F	میزان میانگین	درجه آزادی	مجموع مجذورات	منبع تغییرات
۰/۱۴۷	۰/۳۸۴	۰/۰۰۱	۴۷/۶	۱۲/۰۴۹	۱	۱۲/۰۴۹	رگرسیون
				۰/۲۵۳	۲۷۶	۶۹/۸۶۳	باقیمانده
					۲۷۷	۸۱/۹۱۲	کل

با توجه به نتایج جدول ۴ و با استناد به سطح معناداری $p=0/001$ که کمتر از $0/05$ است، می‌توان مطرح نمود که تغییرات رضایت ورزشی از طریق امید تبیین شده و ارتباط معناداری بین امید و رضایت ورزشی دانشجویان پسر وجود دارد.

جدول ۵- ضرایب رگرسیونی خطی جهت پیش‌بینی رضایت ورزشی از روی امید دانشجویان پسر شرکت کننده در رشته های ورزشی انفرادی دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسردانشگاههای علوم پزشکی کشور

متغیر ملاک	متغیرهای کننده	میزان t	میزان B	ضریب بتا	میزان t	سطح معناداری	متغیرهای پیش‌بینی
۰/۰۰۱	۶/۸۹۹	۰/۳۸۴	۰/۱۵۵	امید			رضایت ورزشی

با توجه به نتایج جدول ۵ و ضرایب رگرسیونی t ، و سطح معناداری $0/001$ که کمتر از $0/05$ است، نتیجه گرفته می‌شود که امید قابلیت پیش‌بینی 38% رضایت ورزشی دانشجویان پسر را دارد.

جدول ۶- رگرسیون خطی جهت پیش‌بینی رضایت ورزشی از روی تعهد ورزشی دانشجویان پسر شرکت کننده در رشته های ورزشی انفرادی دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسردانشگاههای علوم پزشکی کشور

R ²	R	سطح معناداری	F	میزان میانگین	درجه آزادی	مجموع مجذورات	منبع تغییرات
۰/۳۵۵	۰/۵۹۶	۰/۰۰۱	۱۵۱/۶۵۷	۲۹/۰۴۸	۱	۲۹/۰۴۸	رگرسیون
				۰/۱۹۲	۲۷۶	۵۲/۸۶۴	باقیمانده
					۲۷۷	۸۱/۹۱۲	کل

با توجه به نتایج جدول ۶ و با استناد به سطح معناداری $P=0/001$ که کمتر از $0/05$ است، می‌توان مطرح نمود که تغییرات رضایت ورزشی از طریق تعهد تبیین شده و ارتباط معناداری بین امید و رضایت ورزشی دانشجویان پسر وجود دارد.

جدول ۷- ضرایب رگرسیونی خطی جهت پیش‌بینی رضایت ورزشی از روی تعهد ورزشی دانشجویان پسر شرکت کننده در رشته‌های ورزشی انفرادی دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسردانشگاههای علوم پزشکی کشور

متغیر ملاک کننده	متغیرهای پیش‌بینی	میزان B	ضریب بتا	میزان t	سطح معناداری
رضایت ورزشی	تعهد ورزشی	-۰/۵۲۳	-۰/۵۹۶	۱۲/۳۱۵	۰/۰۰۱

با توجه به نتایج جدول ۸ و ضرایب رگرسیونی t ، و سطح معناداری $0/001$ که کمتر از $0/05$ است، نتیجه گرفته می‌شود که تعهد ورزشی قابلیت پیش‌بینی 60% رضایت ورزشی دانشجویان پسر را دارد.

جدول ۸- رگرسیون چندگانه جهت پیش‌بینی رضایت ورزشی دانشجویان پسر شرکت کننده در رشته‌های ورزشی انفرادی دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسردانشگاههای علوم پزشکی کشور از روی امید و تعهد ورزشی

منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی معناداری	میانگین مجذورات	میزان F	سطح	R	R2
رگرسیون	۳۱/۸۸	۲	۱۵/۹۴۰	۸۷/۶۱۵	۰/۰۰۱	۰/۶۲۴	۰/۳۸۹
باقیمانده	۵۰/۰۳۲	۲۷۵	۰/۱۸۲				
کل	۸۱/۹۱۲	۲۷۷					

با توجه به نتایج جدول ۸ و با استناد به سطح معناداری $0/001$ که کمتر از $0/05$ است، می‌توان مطرح نمود که تغییرات رضایت ورزشی از طریق امید و تعهد تبیین شده و ارتباط معناداری بین امید و تعهد ورزشی با رضایت ورزشی دانشجویان پسر وجود دارد.

جدول ۹- ضرایب رگرسیونی مرتب با پیش‌بینی پیشرفت رضایت ورزشی دانشجویان پسر شرکت کننده در رشته‌های ورزشی انفرادی دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسردانشگاههای علوم پزشکی کشور از امید و تعهد ورزشی

متغیر ملاک کننده	متغیرهای پیش‌بینی	میزان t	ضریب بتا	میزان B	سطح معناداری
رضایت ورزشی	امید	-۰/۰۸	-۰/۱۹۹	۳/۹۴۶	۰/۰۰۱
	تعهد ورزشی	-۰/۴۶۱	-۰/۵۲۶	۱۰/۴۴۰	۰/۰۰۱

با توجه به نتایج جدول ۹ و با استناد به ضرایب رگرسیونی و سطح معناداری $0/001$ که کمتر از $0/05$ است، می‌توان استنباط کرد که در ارتباط بین امید، تعهد ورزشی و رضایت ورزشی، امید 20% و تعهد ورزشی 53% قابلیت پیش‌بینی رضایت ورزشی دانشجویان پسر را دارند.

معادله رگرسیونی رضایت ورزشی دانشجویان از روی امید و تعهد ورزشی دانشجویان امید دانشجویان $(0/199) + \text{تعهد ورزشی دانشجویان} (0/526) + 1/405 = \text{رضایت ورزشی دانشجویان}$

معادله رگرسیونی نشان می‌دهد 53% تعهد ورزشی و در حدود 20% امید دانشجویان با یکدیگر قابلیت پیش‌بینی حدود 73% رضایت ورزشی دانشجویان را دارند.

بحث و نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه امید، تعهد ورزشی و رضایت ورزشی دانشجویان پسر شرکت کننده در رشته های ورزشی انفرادی دهمین المپیاد دانشجویی دانشگاه های علوم-پزشکی کشور بود. نتایج پژوهش نشان داد که میانگین میزان امید، تعهد ورزشی و رضایت ورزشی در دانشجویان شرکت کننده در رشته های ورزشی انفرادی دهمین المپیاد دانشجویی دانشگاههای علوم پزشکی کشور در حد مطلوب قرار دارد که یافته‌های تحقیق با نتایج تحقیقات همتی نژاد و دانش سانی (۲۰۱۲) همخوانی دارد. از یافته‌های تحقیق و ادبیات پیشینه چنین استنباط می‌شود که امیدواری و تعهد از متغیرهای مهم برای ورزشکارانی است که در مسابقات ورزشی شرکت می‌کنند و از آنجا که آزمودنی های این مطالعه افراد ورزشکاری هستند که به قصد قهرمانی در مسابقات شرکت کرده اند، لذا از سطح بالاتری از امید و تعهد ورزش و موفقیت برخوردار هستند. از طرفی نبایستی این مساله را نادیده گرفت که انجام ورزش در بین دانشجویان حاکی از سلامت روانی و اجتماعی محسوب می‌شود. لذا ورزشکارانی که در مسابقات شرکت می‌کنند از توانایی سلامت روانی بهتری برخوردار هستند (سیداحمدی و همکاران، ۱۳۸۹). از این‌رو تشویق دانشجویان به طور عام و دانشجویان دانشگاههای علوم پزشکی به طور خاص که با تامین سلامت آحاد جامعه سر و کار دارند، برای انجام فعالیت‌های ورزشی مستمر به منظور افزایش امید، تعهد و رضایت آنها توصیه می‌شود. در راستای بالا بودن امید، تعهد و رضایت در بین افرادی که در آینده‌ای نه چندان دور مسئولیت خدمات رسانی در بیمارستان‌ها و مراکز بهداشتی را به عموم مردم بر عهده خواهند داشت، ارائه خدمات مناسب و متعهدانه دور از انتظار نخواهد بود.

نتایج تحقیق نشان داد که بین امید و تعهد ورزشی دانشجویان پسر شرکت کننده در رشته های ورزشی انفرادی دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسر دانشگاههای علوم پزشکی کشور ارتباط معناداری وجود دارد و امید دانشجویان پسر عامل پیش‌بینی کننده تعهد ورزشی می‌باشد که یافته‌های پژوهش با نتایج تحقیقات زاهد بابلان و همکاران (۱۳۹۱)، شیرمحمدی و همکاران (۱۳۸۹)، شاکری‌نیا (۱۳۹۱)، اوماندا (۲۰۰۵) و سویر (۲۰۱۲) همخوانی دارد. امیدواری که

شامل مجموعه شناختی مبتنی بر احساس موفقیت ناشی از منابع گوناگون (تصمیم‌های هدف مدار) و مسیرها (شیوه‌های انتخاب شده) برای نیل به اهداف است (اشنایدر، ۲۰۰۲) به فرد کمک می‌کند تا به توانایی‌های خود احساس مثبتی داشته و دلبستگی بیشتری به انجام ورزش (مددی، ۱۹۹۲) و نتایج روانی و اجتماعی آن داشته باشد. بنابراین چنین می‌توان بیان کرد که امید ورزشکاران عامل مهمی در تاثیرگذاری تعهد ورزشی آنهاست. با توجه به چنین قابلیتی و در بسیاری از موارد مشاهده می‌شود، برخی از بیماران به مرحله‌ای می‌رسند که از نظر علم پزشکی هیچ امیدی به ادامه حیات آنها وجود ندارد. در صورتی که پزشکان و کادر همراه وی از امید کمتری برخوردار باشند، به نظر می‌رسد برای نجات وی تلاش مناسبی انجام نخواهند داد، اما اگر امید و تعهد آنها با فعالیت‌های ورزشی تقویت شده باشد، چنین روحیه‌ای آنها را برای فعالیت و تلاش بیشتر سوق خواهد داد و در نهایت خدمات بهتر و بیشتر تا آخرین حد ممکن برای چنین افرادی ارائه خواهند داد و در نهایت می‌توان انتظار به بهبود بیماران بیشتری در مراکز درمانی داشت.

از سویی دیگر یافته‌های تحقیق نشان داد که ارتباط معناداری بین امید و رضایت ورزشی دانشجویان پسر شرکت کننده در رشته‌های ورزشی انفرادی دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسردانشگاههای علوم پزشکی کشور وجود دارد که نتایج تحقیق با یافته‌های شیرمحمدی و همکاران (۱۳۸۹) و سویرا (۲۰۰۹) همخوانی دارد. از آنجا که امید عامل انگیزشی قوی برای رضایت ورزشی محسوب شده و به رضایت ورزشی کمک می‌کند، اساساً ورزشکاران دانشجو با امیدواری به نتایج روحی و جسمی که ورزش دارد، رضایت ورزشی بیشتری به دست می‌آورند. از طرفی شرکت در مسابقات ورزشی و امیدواری به کسب موفقیت در آن افراد را برای کسب عزت نفس بیشتر در جامعه سوق می‌دهد که موجب ارضای نیاز پیوند اجتماعی فرد می‌شود. در حوزه پزشکی یکی از عواملی که می‌تواند موجب ارتباط موثر بین کادر پزشکی و بیماران و مراجعه کنندگان شود، داشتن حس اجتماعی مناسب است. از آنجا که چنین حسی از رضایت نشات گرفته و امید نیز با رضایت در ارتباط است و حضور در فعالیت‌های اجتماعی مانند المپیادهای ورزشی چنین حسی را در بین شرکت کنندگان افزایش می‌دهد، توصیه می‌شود بر استمرار چنین رویدادهایی توجه کافی شده و متولیان این رویدادها برای پیوند اجتماعی دانشجویان از روش‌ها و عوامل دیگری نیز استفاده کنند.

در بخش دیگری یافته تحقیق نشان داد که ارتباط معناداری بین تعهد ورزشی و رضایت ورزشی دانشجویان پسر شرکت کننده در رشته‌های ورزشی انفرادی دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسر دانشگاههای علوم پزشکی کشور وجوددارد. به طوری که تعهد ورزشی

دانشجویان پسر عامل پیش‌بینی کننده رضایت ورزشی دانشجویان است. یافته‌های تحقیق با نتایج پژوهش مظاہری و مهرپرور (۲۰۱۲)، آندریو (۲۰۰۴) و پارسامهر و مهربان (۱۳۹۰) همخوان است. لذا با توجه به مبانی نظری موضوع چنین استنباط می‌شود که تعهد ورزشی بواسطه داشتن صفاتی، موجب می‌شود فرد فعالانه درگیر به ورزش شده و به ارزشمند بودن و اهمیت داشتن تجاربیش اعتقاد داشته باشد. این ویژگی‌ها موجب می‌شود ورزشکار با رضایت درونی به انجام ورزش مبادرت ورزیده و از هر عملی که مانع تداوم انجام ورزش گردد، اجتناب کند. از طرفی همان طوری که در یافته‌های قبلی پژوهش بحث شد، رضایت ورزشی در بطن خود سازه تعهد ورزشی را داراست، چرا که رضایتمندی و علاقه به ورزش بدون داشتن آگاهی به ارزش کار و دلبستگی به آن ممکن نیست. بنابراین ارتباطی شناختی و عاطفی بین دو مفهوم تعهد و رضایت ورزشی وجوددارد. لذا مسئولین وزارت بهداشت و آموزش پزشکی کشور می‌توانند از چنین قابلیتی برای افزایش رضایتمندی منابع انسانی خود در واحدهای صف و ستاد بهره گرفته و از نارضایتی‌های احتمالی در بین آنها از طریق مشارکت در رویدادهای ورزشی بکاهد.

یکی دیگر از یافته حاصل از تحقیق نشان‌داد که ارتباط معناداری بین امید و تعهد ورزشی با رضایت ورزشی دانشجویان پسر شرکت کننده در رشته‌های ورزشی انفرادی دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسر دانشگاههای علوم پزشکی کشور وجوددارد. به طوری که امید دانشجویان از طریق تعهد ورزشی دانشجویان عامل پیش‌بینی کننده رضایت ورزشی دانشجویان پسر شرکت کننده در رشته‌های ورزشی انفرادی دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسردانشگاههای علوم پزشکی کشور می‌باشد. مطالعه‌ای که به بررسی همزمان رابطه امید و تعهد ورزشی با رضایت ورزشی دانشجویان پرداخته باشد بر اساس جستجوهای صورت گرفته در این تحقیق بدست نیامد. اما مطالعاتی که تک تک متغیرهای امید و تعهد را با رضایت ورزشی مورد مطالعه قرار داده باشد با یافته‌های این تحقیق همخوان هستند عبارتند از زاهد بابلان و همکاران (۱۳۹۱)، پارسامهر و مهربان (۱۳۹۰)، پورسلطانی زرندی و همکاران (۱۳۸۹)، نادری و حسینی (۱۳۸۹)، سوبر (۲۰۱۲)، ریمر و چالادوری، (۲۰۰۱) و آندریو^۱ (۲۰۰۴). از این‌رو چنین استنباط می‌شود که دانشجویان ورزشکار با داشتن امید از تعهد بالایی برخوردار می‌شوند و به واسطه امید و تعهد بالا، رضایت ورزشی نیز افزایش می‌یابد. به طور کلی از یافته‌های پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که امید، تعهد و رضایت سه متغیری هستند که در ارتباط مستقیم بوده و امید و تعهد قابلیت پیش‌بینی کنندگی رضایت را

دارند. از آنجا که کار و فعالیت در مراکز پزشکی فعالیتی طاقت فرسا به شمار رفته و به دلیل حساسیت زندگی و حفظ حیات بیماران، فعالیت در این بخش نیازمند افرادی با امید و تعهد بالا و رضایتمندی بوده، به نظر می‌رسد مسئولین دانشگاه‌های مجری رشته‌های علوم پزشکی باید به وجود این سه عامل در دانشجویان توجه کافی داشته و در دوران تحصیل با روش‌های مختلف سه عامل را تقویت نمایند. لذا از آنجا که ورزش و فعالیت‌های بدنی توأم با رقابت عامل مهم تقویت کننده سه متغیر مزبور به شمار می‌روند توسعه فعالیت بدنی و رویدادهای ورزشی به ویژه المپیادهای ورزشی در بین دانشجویان دانشگاه‌ها توصیه می‌شود.

منابع

1. Snyder, C.R., Cheavens, J.S., & Michael, S.T., Hope Theory: History and Elaborated Model. In J. Elliot (Ed.), Interdisciplinary Perspectives on Hope, Hauppauge, NY: Nova Science Publishers, Inc, 2005, pp. 219 - 223
2. Snyder CR., Hope Theory: Rainbows in the Mind. Psychological Inquiry, 2002, 13(4): 249-275.
3. Hemati Nezhad, M.A. Danesh Sani, The Effect of Intrinsic Motivation and Sport Commitment on the Performance of Iranian National Water Polo Team. International Research Journal of Applied and Basic Sciences, 2012, 3 (6): 1173-1177.
4. Ehsani, M., Koozechian, H., Moradi, H., Athlete Satisfaction with Coach in Iran's Professional Handball: Based on Power. Asian Social Science, 2012T 8(7): 130-136.
5. Nascimento Junior, JR., Vieira, L.F., Souza, EA., Vieira, JLL., Level of athlete satisfaction and group cohesion in adult indoor soccer teams. Rev. Bras. Cineantropom. Desempenho Hum, 2011, 13(2): 138-144.
6. Nazarudin, M.N.B.H., Coaching leadership styles and athlete satisfaction among Malaysian university basketball team. Research Journal of International Studiesm, 2009, 9: 4-11.
7. Aumann, B.A., Factors Influencing Athlete Enjoyment in Sport. Thesis Submitted to the School of Physical Education at west Wirginia University in Partial Fulfillment of The Requirements for the Degree of Master of Science in Sport and Exercise Psychology, 2005.
8. Soyer F., the effects of positive and negative emotionality on the satisfaction of sport: a research on elite athletes. Coll Antropol, 2012, 36(3): 937-43.
9. Andrew, Damon Patrick Sermons, The Effect of Congruence of Leadership Behaviors on Motivation, Commitment, and Satisfaction of College Tennis Players, Electronic Theses, Treatises and Dissertations, 2004, p 29.
10. کشاورزی محمد، آریاپوران سعید. بررسی رابطه ابهام نقش با رضایت ورزشی بازیکنان فوتبال، همایش سلامت روانشناسی، ۱۳۸۸، قابل درسترس در وب سایت <http://www.civilica.com>
11. جرعه نوش رضا. بررسی ابعاد رضایتمندی ورزشکاران باشگاه‌های استان مازندران، پایان

- نامه کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دانشگاه شمال، ۱۳۸۶.
۱۲. شیرمحمدی لیلا، میکائیلی منیع فرزانه، زارع حسین. رابطه سخت رویی، رضایت از زندگی و امید با عملکرد تحصیلی دانشجویان. مجله روانشناسی دانشگاه تبریز، ۱۳۸۹، (۵) ۱۴۷-۱۲۵.
۱۳. پورسلطانی زرندی حسین، قنبریور نصرتی امیر، دوستی مرتضی، بای ناصر، سیاوشی محمد. تعیین رابطه بین انگیزش و تعهد داوطلبان در نهمین دوره المپیاد ورزشی دانشجویان ایران، نشریه مدیریت ورزشی، ۱۳۸۹، (۵) ۴۹-۳۵.
14. Riemer, H. A., & Chelladurai, P., Satisfaction and commitment of Canadian university athletes: The effect of gender and tenure, 2001 7: 27-50.
۱۵. شاکری نیا ایرج. رابطه حمایت اجتماعی و امیدواری با سلامت عمومی در سالمندان مرد مبتلا به دردهای مزمن جسمانی، ۱۳۹۱، (۷) ۱۱-۱.
۱۶. نادری فرج، حسینی سیده مونس. رابطه امید به زندگی و سرسختی روان شناختی در دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد اسلامی واحد گچساران، زن و جامعه، ۱۳۸۹، (۲) ۱۲۳-۱۴۱.
۱۷. حمید نجمه. رابطه سخت رویی روان شناختی، رضایت از زندگی و امید با عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر پیش دانشگاهی، فصلنامه روانشناسی کاربردی، ۱۳۸۹، (۴) ۱۱۶-۱۰۱.

ارجاع مقاله به روش ونکوور

کشاورز لقمان، فراهانی ابوالفضل، آقا ملازرندی فربنا. رابطه امید و تعهد ورزشی با رضایت ورزشی دانشجویان پسر شرکت کننده در دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان پسردانشگاههای علوم پزشکی کشور. پژوهش در ورزش دانشگاهی. ۱۳۹۳؛ ۲؛ (۶):

۱۱۳-۲۶